

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी सलंगित

भिवापूर महाविद्यालय, भिवापूर

एम. ए. अर्थशास्त्र

द्वितीय सत्राकरिता सादर करावयाचा

कौशल्य विकास प्रकल्प

प्रकल्पाचे नाव : किसान गोल्ड& किसान किंगकंपनी मध्ये व्हिसिट

सादरकर्ता

कु. संजिवनी सेवकराम राठोड

एम. ए. अर्थशास्त्र विद्यार्थी

मार्गदर्शक

प्रा. डॉ. सुनील शिंदे सर

अर्थशास्त्र विभाग प्रमुख

भिवापूर महाविद्यालय, भिवापूर

२०२२-२०२३

बैंक वर्डक्लास युथ रिलीफ कमिटी, खामला रोड, नागपूर द्वारा संचालित

भिवापूर महाविद्यालय

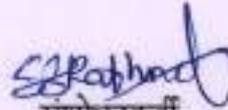
भिवापूर जि. नागपूर

प्रतिज्ञापत्र

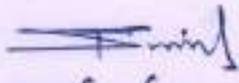
संशोधन कर्ती कु. संजीवनी सेवकराम राठोड या प्रतिज्ञापत्राद्वारे
घोषित करते की, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ २०२२-२०२३

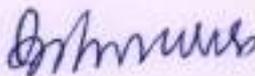
शैक्षणिक सत्रातील एम.ए. अर्थशास्त्र द्वितीय सत्राकरिता 'स्किल बेस ऍक्टिव्हिटी'
अंतर्गत 'किसान गोल्ड & किसान किंग कंपनी मध्ये व्हिसिट' या शीर्षका अंतर्गत
संशोधन कार्य पूर्ण केलेले आहे व ते राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ
एम ए अर्थशास्त्र २०२२-२०२३ या पद्युत्तर परीक्षेचे अंशिक पूर्तता म्हणून सादर
करण्यात येत आहे.

दिनांक: / / २०२३

संशोधनकर्ती

कु. संजीवनी सेवकराम राठोड
एम.ए. अर्थशास्त्र द्वितीय सत्र
भिवापूर महाविद्यालय, भिवापूर

मार्गदर्शक
प्रा. डॉ. सुनिल शिंदे

Principal
Bhivapur Mahavidyalaya,
Bhivapur

सामग्री

1. परिचय.....	1,2
2. उत्पादननिर्मिती.....	3,5
3. एचडीपीई पाईप गुणवत्ता नियंत्रण.....	6,9
4. चांगला पुरवठादार.....	10,13
5. समस्या.....	16,17

परिचय

KISSAN GOLD & KISSAN KING INDUSTRIES विदर्भातील multi-utility प्लास्टिकमध्ये वापरपेठेल आणखीवर आहे.

कंपनीने 2017 मध्ये व्यावसायिक प्लास्टिक पाईप उद्योग करण्यास सुरुवात केली. KISSAN GOLD & KISSAN KING INDUSTRIES व्यावसायिक प्लास्टिक पाईपमध्ये अग्रेसर आहे आणि प्रवासी प्लास्टिक मार्केटमध्ये सर्वात मोठा आहे. प्लास्टिक पाईप आणि प्लास्टिक मटेरियलसाठी हे सर्वोत्कृष्ट आहे. या कंपनीचे उत्पादन देखील खगुती उत्पादनात आहे. जसे पाणी किटिंग इलेक्ट्रिक पाईप किटिंग देखील महाराष्ट्र शासकीय पाईप बोबनेस वापरतात, आणि शेतकरी म्हणून देखील वापरतात. एचडीपीई पाईप हा एक प्रकारचा लवचिक प्लास्टिक पाईप आहे जो द्रव आणि वायू हस्तांतरणासाठी वापरला जातो आणि बऱ्याचदा जुन्या कॉक्रीट किंवा स्टीलच्या मुख्य पाइपलाइन बदलण्यासाठी वापरला जातो. थर्मोप्लास्टिक एचडीपीई (उच्च-घनता पॉलीथिलीन) पासून बनविलेले, त्याची उच्च पातळीची अभेद्यता आणि मजबूत ऑक्सिडक बंध उच्च दाब पाइप लाइनसाठी योग्य बनवतात. एचडीपीई पाईपचा वापर जगभरातील पाण्याचे साधन, गॅस मेन्स, सीवर मेन्स, स्लरी ट्रान्सफर लाईन्स, ग्रामीण सिंचन, फायर सिस्टीम सप्लाय लाइन, इलेक्ट्रिकल आणि कम्युनिकेशन कॅब्ल्यूट, आणि वाट्याचे पाणी वासप्रस्था अनु प्रयोगासाठी केला जातो. ड्रेनेज पाईप्स, तथापि, बहुतेक युनायटेड स्टेट्स नगरपालिका सरकार सार्वजनिक बांधकाम प्रकल्पांवर त्याचा वापर प्रतिबंधित करतात. एचडीपीई पाईपच्या टिकाऊपणाचे उदाहरण म्हणजे 600 मीटर (1,969 फूट) लांबीचा एचडीपीई बूम हा महासागर क्लीनअप प्रकल्पासाठी वापरला जातो. ग्रेट पॅसिफिक गार्बेज पॅच साफ करण्यासाठी HDPE पाइपलाइन समुद्रात सोडली जात आहे. एचडीपीई पाईपचा वापर ऑस्ट्रेलियातील ग्रामीण आणि खाण वातावरणात 50 वर्षांहून अधिक काळ केला जात आहे, ते द्रव आणि वायू हस्तांतरणाचे एक अतिशय टिकाऊ आणि प्रभावी माध्यम असल्याचे सिद्ध झाले आहे. अनेक क्षेत्रे ऐतिहासिक दृष्ट्या पाईप उत्पादनासाठी कॉक्रीट, धातू आणि विक्रम मातीवर अवलंबून आहेत.

तथापि, उत्पादन खर्च कमी ठेवणे आणि गुणवत्ता, कार्यप्रदर्शन आणि कार्यक्षमता राखणे आवश्यक असल्यामुळे, HDPE पाईप्स जवळजवळ कोणत्याही प्रकल्पासाठी पर्यायीचे साहित्य बनले आहेत. आज, एचडीपीई पाईपची गरज आहे कारण ते सध्यातील विकासातील आधुनिक जाळ्यांना तोंड देण्यासाठी बांधले गेले आहेत. पाणी, वायू आणि इतर अनेक उद्योगांची मागणी सतत वाढत असल्याने, HDPE चा वापर वाढत आहे आणि तो सततच वाढत अशी अपेक्षा आहे. तांत्रिक नवकल्पना आणि विकास सतत एचडीपीईला विविध एप्लिकेशन्स मध्ये एक उत्कृष्ट सामग्री म्हणून पुढे नेत आहे. एचडीपीई पाईप्स किमतीच्या आहेत किंवा त्यांच्या किमतीच्या परिणाम करक ते मुळे आम्ही त्यांच्या वापरासाठी पक्षपाती आहोत? जर उतर होय असेल तर तो फारसा लेख

होगार नाही, खर्च नि.संरक्षणणे एक महावपूर्ण प्लस आहेत, परंतु एचटीपीई उत्पादने वेळेच्या कमीतीवर टिकू शकली नाहीत तर ते काय चांगले होईल.एचटीपीई पाईप्स त्यांच्या 'जिरव्या' वैशिष्ट्यासाठी आवडते आहेत कारण ते पिण्यायोग्य पाणी, सांडपाणी, पातक कचरा, रसायने आणि संकुचित वायू देखील सुरक्षितपणे पोहोचवू शकतात, आम्ही लेखात नंतर पाईप्स कसे तयार केले जातात ते पाहू, परंतु आपण संपूर्णपणे एचटीपीई सामग्रीबद्दल अधिक वाचू शकता:

हि कंपनी उज्वल वाढी मध्ये येते सुवीधा नसल्यामुळे इथे रोड वेवस्थित नाही आहे आणि पावसातमध्ये खूप त्रास होत असतो एंट्रन्सवायलवन फेटीलिडोर कडून आहे.

उत्पादन निर्मिती

एचडीपीई, इतर अनेक थर्मोप्लास्टिक सामग्री प्रमाणे, क्रीम-लिंबूद आण्विक साखळ्या खसतात आणि त्यामुळे योग्य प्रमाणात उष्णता वापरल्या नंतर ते वितळले जाऊ शकते. एचडीपीई पाईपचे उत्पादन पीईच्या वितळण्याच्या बिंदूवर बासत अवलंबून असते - ज्या तापमानात प्लास्टिक पूर्णपणे अनाकार स्थितीत येते (१२०ते१८० °से (२४८ते३५६ °फॅ)

दरम्यान,

एचडीपीई पेलेट्स म्हणून सुरुवाते, ज्या साबनीप्लास्टिकरेजिन्स देखील म्हणतात, या टप्प्यावर, गुणवत्ता नियंत्रणाचा पहिला टप्पा झाला पहिले. पाईपचा तयार करणाराचा वापरल्या जाणाऱ्या काळ्यागारच्या गुणवत्ताही बरेदार तयारत तयारत तयारत निर्दिष्ट मानककांणे पातळ करणाऱ्या रिशेने पहिले आवश्यक (आणि आवश्यक) पाऊल आहे.

बहुतेक कंपन्या तीन वेग वेगळ्या प्रकारच्या एचडीपीई पेलेटचा वापर करतात जे हीपर मध्ये बोटण्यापूर्वी चांगले मिसळले जातात- प्लेन, रिनायकल आणि ड्यूसी संरक्षणासाठी रंगगोटी सह पेलेट्स. मिश्रणाचे प्रमाण पाईपच्या विविध अनुप्रयोगांवर अवलंबून असते. जर पाईपस पुरले जाणार असतील किंवा कल्वर्ट म्हणून वापरल्या जाणार असतील तर UV संरक्षणाची गरज मर्यादित आहे, परंतु ते वाळले जात नाही कारण पाईपस अजूनही UV च्या संघर्षात राहतील. याना अर्थ ते उत्पादनासाठी कमी रंगीत गोळ्या

बायरील, सामान्यतः, प्रक्रिया हीपरचा बापर करून भ्रमोन्तारिक रेजिनला एक्सट्रूजन मशीन मध्ये फीड करून घुबू हेने जे गुळ्याकारेण बापरून फिरता स्कूबर गोळ्यांना फीड करते. स्कूचे रोटेशन प्लास्टिकला गरम झालेल्या बॅरलच्या बाबूने हलकते, रॅनलच्या बाबूने प्लॅस्टिक बाहून गेल्याने खोली कमी होते, प्लॅस्टिकला लहान खेरातून भाग पाडले जाते, कॉम्प्रेसन आणि स्कू रोटेशनच्या संयोजना मुळे घर्षण आणि रोटेशन होते, ज्यालाशीअर हीटिंग म्हणतात. ही उष्णता, बॅरलच्या उष्णतेसह, एचडीपीई वितळते (सुमारे 230 अंश सेल्सियस तापमानात,) तो ओळीच्या शेवटी पोहोचोपर्यंत, सामग्री वितळते आणि डायमधून जाण्यासाठी पुरेसे गरम होते.

गरम आणि वितळलेल्या एचडीपीईला नंतर डायझरे सक्ती केवली जाते ज्यामुळे घनकण बाहेर काढण्याचा पोकळीत संरक्षित होतात. त्यानंतर ते मोल्ड केले जाऊ शकते, आकार दिले जाऊ शकते आणि पाईप मध्ये ठवार केले जाऊ शकते. सम वितरणासाठी स्टॅन्डम दाब लागू करता नंतर गडव HDPE नंतर पाईप मोल्ड मध्ये इन्व्हेस्ट केले जाते. अंतिम उत्पादनाची संपूर्ण अखंडता राखण्यासाठी समप्रवाह आवश्यक आहे. प्रवाहातील कोणत्याही परवामुळे कमकुवत क्षेत्रे निर्माण होऊ शकतात. नंतर वितळलेले प्लास्टिक तयार होण्यासाठी साध्या भोवती समानरीती नेवाहते आणि परिणामी पाईपचा व्यास ठवार होतो. क्लिट-इन्कूलिंग सिस्टीम प्लास्टिकला आकार घेत करण्यासाठी पुरेसे कठोर करते, ज्यामुळे पाईप मोल्ड मधून काढता येते. नंतर प्लास्टिक पूर्ण पणे कडक करण्यासाठी पाईप थंडशीकर मधून जातो.

बाहुलिक पाईप नमुनेनंतर गुणवत्ता तपासणीसाठी निवडले जाऊन, पाईपच्या बायरावर अवलंबून गुणवत्ता बाधणी श्रूप सखोल असू शकते, किंवा किमान वर निर्मात्यांच्या मिठाची किंमत असेल ता ते असले पाहिजे.

SINGLE SCREW EXTRUDER

VACCU M TANK

COILER

Technical Data:

Line Model	Screw Diameter/LD Ratio	Production Scope	Production Speed /Output
KDPE-63 I	65mm; 33:1	20-63mm	15m/min; 90kgs/h
KDPE-63 II	60mm; 36:1	20-63mm	35m/min; 250 kgs/h
KDPE-63 III	75mm; 36:1	20-63mm	60m/min; 320kgs/h
KDPE-160	75mm; 36:1	75-160mm	320kgs/h
KDPE-315	75mm; 36:1	110-315mm	420kgs/h
KDPE-450	75mm; 36:1	200-450mm	600kgs/h
KDPE-630	90mm; 36:1	315-630mm	

एच डी पी ई पाईप गुणवत्ता नियंत्रण

Make sure HDPE Pipe suppliers
comply with ISO 9080:2012
at the very least.
Standards vary from one
region to the next,
so make sure your pipes
comply with the required
standards for your
region

विद्युत्त तपासणी केंद्र, असमान पृष्ठभाग किंवा इंडेंटेशन सोफत आहे HDPE पाईपला बांदीचे मोबमाप आणि

डिझाइन वेसिटिव्ह नुसार संख्यांची कोस-तपासणी.

वांत्रिक तपासणी

प्रभाव शक्ती निश्चित करण्यासाठी प्रतिकार चाचण्या केल्या जातात. तगाव शक्ती अटील पाईपसची प्रतिक्रिया

तपासण्यासाठी तय्य शक्तीची चाचणी, विश्लेषण ठायमान चाचण्या जे एच डीपीई पाईपस विशिष्ट तायमानात विकृत

करून आंतरराष्ट्रीय मानकांशी सुसंगत असल्याची खात्री करतात.

इतर QC चाचण्यां मध्ये हे समाविष्ट असू शकते:

- विद्युत्त तपासणी
- वांत्रिक तपासणी
- कम्प्रेसन स्ट्रेश टेस्ट
- घनता चाचणी
- साहित्य शोधण्या योग्यता
- मितीय अचूकता
- हायड्रो स्टॅटिक दाब
- गळती
- टिकाऊपणा

- गुळगुळीतपणा आणि परिष्करण
- उन्मत्तपणा

गुणवत्ताहमी PE 80 आणि PE 100 पदनामांवर आधारित आहे. हे मूलतः मटेरिअल डिझाइन आणि सामग्रीची किमान आवश्यकता सामर्थ्य (MRS) नियमित करणारे जातत्वापटीय ISO मानके आहेत. ISO 9080 मानकांनुसार PE 80 आणि PE100 एग्रेसिव्ह पाचण्या निर्माणासाठी विशेषतः संबंधित आहेत, या गुण वरता हमी पाचण्या उत्पादकांना सांगतात की एचडीपीई पाईप्ससामान्य ऑपरेटिंग परिस्थितीत 50 वर्षांपेक्षा जास्त सेवा देऊ शकतात वर. पुढील लघुवर्तिल वेवे असाइझ्ज कतात: ISO 9080:2012 प्रति गमन विश्लेषण आम्हाला विशिष्ट सेवा जीवन काळासाठी किमानता कद अचूक पणे सांगू देते.

20 डिग्री सेल्सिअस आणि निर्दिष्ट 50 वर्षांच्या जीवन काळात किमान सामर्थ्य निश्चित करणाऱ्यासाठी डेटाएक्सट्रपोलेट केला जातो. अगदी किमान म्हणून, ISO मानकांचे पालन न करणारा निर्माता शोधणे दुर्मिळ आहे! आणि ISO मानके ठिकठणी नसल्यास हा एक प्रमुख लालध्वज असावा, परंतु, प्रत्येक देशाने स्वीकारलेली मानके वेगळी असतात, यूएसमध्ये तुम्हाला ASTM मानकांचे पालन करणे आवश्यक आहे, परंतु युरोपमध्ये, तुम्हाला EN आणि EN ISO चे पालन करणे आवश्यक आहे, UK मध्ये BS आणि BS CP आणि या प्रमाणे.

O.I.T TEST INSTRUMENT

M.F.I.T TEST CARBON BLACK CONTENT TEST

HYDROLIC PRESSUR TESTING TRIPAL STATION INSTRUMENT

चाचणीपद्धत:

तुमची सामग्री पाच ASTM D638 नमुना "डब्ले" आकारांपैकी एकापेठे कापून किंवा इलेक्शन ने साचा, तुम्ही वापरत असलेला

अचूक आकार तुमच्या सामग्रीच्या कडकपणावर आणि वाढीवर अवलंबून असतो.

तन्य पकडीत नमुना लोड करा.

नमुनाला एक्स्टेन्सोमीटर जोडा

स्थिर गतीने तन्य पकडवेगळे करून चाचणी सुरू करा. वेग नमुनाच्या आकारावर अवलंबून असतो आणि 0.05 - 20 इंच प्रति

मिनिट असू शकतो. चाचणी सुरू झाल्यापासून ब्रेकपर्यंतची लक्ष्य वेळ 30 सेकंद ते 5 मिनिटे असू शकते.

नमुना ब्रेक (फाटणे) नंतर चाचणी समाप्त करा.

चांगल्या पुरवठादारा कडून काय अपेक्षा करावी

एका सर्वोत्तम अर्थातचा पण, आपण नेहमीच भागवताना असतो का? एचडी पी ई पाईप पुरवठादार निवडण्या पूर्वी, तुम्ही काय शोधत आहात हे जाणून घेणे विवेकपूर्ण आहे.

तुम्ही कल्पदेशीर HDPE पुरवठा दाराची व्यवहार कात आहात असो संकेतक:

पुरवठादार पायाभूत सुविधा उद्योगात चांगले जोडलेले असणे, वर त्यांना बाजार समजला असेल, तर त्यांना तुम्हाला ऑफर करण्यासाठी सज्ज असणे वाहित असतील. हे काही प्रमुख प्रतिसाह बिंबा एका दुरधोन बॉलसह एकाई मेल द्वारे दुरत पणे स्थापित केले जाऊ शकते.

पुरवठादार मोठ्या प्रमाणात ऑर्डर प्रदान करतो, याचा अर्थ ते उच्च व्हॉल्यूम आउटपुट साठी वापरले जातात आणि अल्प त्यांच्या आघाडी न्यावेळेवर आणि आपल्या उच्च-मागणी वर अवलंबून राहू शकता.

एक चांगला सेवा रेकॉर्ड, सेवेचा अभिमान बाळगणाऱ्या कंपनीला कमी दर्जाची उत्पादने ऑफर करणाऱ्या कमी संपी असते.

एच डी पी ई आणि पी व्हीडी, पीपीआर, पीपी, पीई एक्स इत्यादी सारख्या प्लास्टिक साधनांच्या विकासा, संशोधन आणि उत्पादनात हाताशी असलेल्या विक्रेत्या कडे जा, परंतु, अनेक दळन-स्टॉपशिप असल्याचा दावा करणाऱ्या पुरवठादारा पासू नसावधर हा.

तुम्हाला आढळेल की हे मध्यस्थ आहेत आणि ते स्वतःतयार करत नाहीत.

पुरवठा दर किमती वर काही सालात बऱ्याच असतो. अधिक प्रमाण सवलतीच्या किमतीच्या बरोबरीचे आहे. बहुतेक लोकांना

किमतीसाठी किमतीची चाँबरणे आवडत नाही, म्हणून एक पुरवठादार जो बिदूष्यत पोहोचतो हे एक चांगले चिन्त आहे.

स्पर्धिका कमी किमतीचे आश्वासन देणे पुरेसे सोपे आहे, परंतु स्वस्त खरेदी करणाऱ्याच्या दानशासाठी स्वस्त खरेदी करणे

सक्षीना पेक्षा अधिक धोका आहे.

ही कंपनी मध्यप्रदेश, उत्तरप्रदेश, महाराष्ट्राला देखील पुरवते. त्यांच्या कडूनही चांगले परिणाम आहे. मटेरियल कसे लोड करायचे

आणि कोणत्या प्रकारचे प्लास्टिक पाईप हे देखील दाखवते.

शेती उत्पादनत भारत जगात दुसऱ्या क्रमांका वर आहे. नद्यांचे कालव्यांचे बाळे, सुज्यवस्थित प्रणाली, भूयत्न, पावसाचे पाणी साठवण इत्यादीने आणि टाकवसिध्द पायाभूत सुविधा निर्माण होण्यास मदत करतात. कृषी क्षेत्राला योग्यरित्या कार्य करायला

पदत करण्यासाठी, बरेच काही पायाभूत सुविधांवर आणि वापरलेल्या उपकरणांवर अवलंबून असते, म्हणून, आम्ही तुम्हाला कृषी

पाईपचे काही कावडे सांगत आहोत. तसेच, हे जागून घेणे अत्यावश्यक आहे की भारत हा जगातील सर्वांत मोठ्या भाजीपाला आणि ताजी फळे उत्पादक देश आहे. शिवाय, गहू आणि तांदूळ उत्पादनात दुसरा क्रमांक लागतो, या सर्व गोष्टीं वरून हे सिद्ध होते की, देशात कृषी क्षेत्राला सर्वाधिक महत्त्व आहे कारण त्याचा बीडीपी मध्येच वळपास 16 टक्के वाटा आहे.

विविध क्षेत्रांमध्ये पाणी आणि बीज वाहतूक करण्यासाठी HDPE पाईप हे पसंतीचे माध्यम आहेत. उष्णता आणि गंजबांधे उच्च संरक्षण हे त्यांच्या व्यापक वापरासाठी मुख्य योगदानकर्ते आहेत.

त्यांच्या गुळगुळीत पृष्ठभागामुळे, कॅम्रीट आणि घाटूच्या तुलनेत HDPE आणि वाहणारे द्रव्यांच्यात घर्षण कमी आहे. हे पाणी पुनर्द्वारासाठी पाईप असलेल्या पाईपसाठी एक पसंतीची सामग्री बनवते.

हे हलके आणि मोठ्या अंतरावर पाइपलाइन टाकण्यासाठी वाहतूक करणे सोपे आहे. म्हणजे पर्यावरणपूरक बनवून त्यांची वाहतूक करण्यासाठी कमी इंधन वापरले जाते.

शिवाय, हे किफायतशीर आहे कारण त्यांच्या मोठ्या प्रमाणात उत्पादनासाठी तुलनेने सोपी प्रक्रिया वापरली जाते.

पी जॅरी सी पाईपस विविध आकारां मध्ये उपलब्ध करणे सोपे आहे, ज्या मुळे ते विस्तृत अनुप्रयोगांसह एक बहुमुखीसामग्री बनते.

हे मान्यता आणि शिक्का आहे आणि मोठ्या प्रमाणात तणावसाठी प्रतिरोधक आहे. खालविरुद्ध, ते भूमिगत पाईप आणि पाईपसाठी एक योग्य सामग्री बनवते ज्या मधून दबाव वयुक्त द्रव जाणे आवश्यक आहे.

HDPE एक कार्बोपॉलीमर रासायनिक गुणधर्म म्हणजे त्याची जडत्व किंवा वेगवेगळ्या पदार्थांसह रासायनिक अभिक्रियांना प्रतिकार करणे. हे पिण्याच्या पाण्याची वाहतूक आणि घरगुती पाणी वापरसाठी सुरक्षित करते.

HDPE पाईप जमिनीखाली स्थापित केल्यावर 100 वर्षे टिकू शकतात. त्यामुळे, ते विस्तीर्ण पाइपलाइन नेटवर्कसाठी कमी देखभाल आणि सहाय्यक सामग्री बनवते. पोलिव्हायड, लोखंड आणि सिमेंट सांख्यिकी वारसा सामग्रीसह देखभाल आणि ओव्हर हेड खर्च जास्त असेल.

HDPE पाईपस स्थापित करणे, वेगळे करणे आणि देखभाल करणे सोपे आहे. लेग्रेसी सामग्रीची तुलना करताना त्याचे अपव्या किंवा ब्लेक रेट तुलनेने कमी आहे.

HDPE मध्ये कार्बन चेक ही प्रमाण हे त्यांच्या उत्पादना इतक्या कमी हानिकारक उत्सर्जनाचे कारण आहे, ते टिकावकरत करणे आणि इतर कारणांसाठी पुन्हा वापरणे सोपे आहे, एक तर बांधकाम कालावधीत तारण आणि पुनर्देश किंवा औद्योगिक कालावधीच्या पुनर्वापरातून.

PIPE STOCK

MOULDING MACHINE
SPRINKLE PIPE COUPLER
MALE FEMALE

समस्या

हे क्षेत्र आर्थिक क्रिया कलापांना चालना देऊ शकते आणि कमी गुंतवणुकीत अधिक रोजगाराच्या संधी निर्माण करणे, प्रादेशिक असमतोल कमी करणे इत्यादी विविध उद्दिष्टे साध्य करण्याची जबाबदारी त्यांच्या वर सोपविण्यात आली आहे. विविध अडचणीमुळे लघु उद्योग प्रभावी पणे त्यांची भूमिका बजावू शकत नाहीत. लघु उद्योगां समोरील विविध अडचणी, विविध समस्या खालील प्रमाणे आहेत.

वित्त:

लघु उद्योगांना भेदभावावगारी सर्वात पहिल्याची समस्या म्हणजे वित्त हे संस्थेचे जीवन रक्त असते आणि पुरेशा निधी अभावी बरेचशा संस्था योग्यप्रकारे कार्य करू शकत नाही. भांडवलालाची कमतरता आणि कर्ज सुविधांची अपुरी उपलब्धता ही या समस्येची प्रमुख कारणे आहेत.

प्रथम, पुरेशा निधी उपलब्ध नाही आणि दुसरे म्हणजे, कमकुवत आर्थिक पायामुळे उद्योजकांची पत पायला कमी असते. त्यांच्या कडे स्वतःची संसाधने नाहीत आणि इतर त्यांना कर्ज देण्यास तयार नाहीत. उद्योजकांना सावकारांकडून अवाज बीव्याज द्याने पैसे प्यावे लागतात आणि यामुळे त्यांचे सर्वगणि हविषद्वरे.

राष्ट्रीयीकरणानंतर बँकांनी या क्षेत्राला वित्त पुरवठा करण्यास सुरुवात केली आहे. हे उद्योग अजूनही उच्च किमतीच्या निधीच्या अपुऱ्या उपलब्धतेच्या समस्येला झुंजत आहेत. हे उपक्रम विविध सामाजिक उद्दिष्टांना चालना देत आहेत आणि नंतर काम करणे सुलभ करण्यासाठी त्यांना सुलभ अटी व शर्तीवर पुरेसे क्रेडिट प्रदान करणे आवश्यक आहे.

कच्च्यामाल:

कच्च्या मालाच्या शरजापूर्ण कच्च्यासाठी लघु उद्योग सामान्यतः स्थानिक स्रोतांचा वापर करतात. वायुनिट्सचा अपुर्या प्रमाणात उपलब्धता, निकट दर्जा आणि कच्च्या मालाचा पुरवठा नियमित पणे होत नाही अशा असंख्य समस्यांना तोंड द्यावे लागते. हे सर्व घटक वायुनिट्सच्या कामकाजावर विपरीत परिणाम करतात.

घोट्या प्रमाणातील युनिट्स, अधिक संसाधनांमुळे, सामान्यतः खुल्या बाजारत उपलब्ध असलेला कच्चा मालवा वृत्ता ठेवतात. त्यामुळे लहान घटकांना तोच कच्चा माल खुल्या बाजारतून चहवा द्याने खरेदी करावा लागतो. त्यामुळे उत्पादन खर्चात वाढ होऊन त्यांचे कार्य अन्ववहार्य होईल.

निष्क्रियक्षमता:

लघु उद्योगांच्या बाबतीत 40 ते 50 टक्क्यांपर्यंत स्थापित क्षमतेचा वापर होत आहे. या कमी वापराची विविध कारणे

म्हणजे निधीशी संबंधित कच्च्या मालाची कमतरता आणि विजेची उपलब्धता, या सर्व समस्यांवर मात करण्यासाठी लहान स्केल युनिट्स पूर्णपणे सुसज्ज राहिले जसे मोठ्या प्रमाणावर क्षेत्रातील प्रतिस्पर्धांच्या बाबतीत आहे.

तंत्रज्ञान:

लघु उद्योजकांना अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाची पूर्ण माहिती नसते. शिवाय, त्यांच्या कडे त्यांच्या प्लांट आणि वंत्रसामग्रीचे अद्ययावत करणे किंवा आपुनिकीकरण करण्यासाठी आवश्यक संसाधनांचा अभाव आहे. उत्पादनाच्या अप्रचलित पद्धतीमुळे, त्यांना निकृष्टदर्जाच्या कमी उत्पादनांच्या समस्यांना तोंड द्यावे लागते आणि तेही जास्त खर्चात. मॉडेम मोठ्या प्रमाणात युनिट चालवणाऱ्या त्यांच्या चांगल्या सुसज्ज प्रतिस्पर्ध्यांशी स्पर्धा करण्याची त्यांची स्थिती नाही.

विपणन:

या छोट्या स्केल युनिट्स नाविपणन समस्या देखील समोर येतात. ते बाजार पेटे विषयी म्हणजे स्पर्धा, चव, आवड, ग्राहकांची नापसंती आणि प्रचलित फॅशन या विषयी माहिती मिळवण्याच्या स्थितीत नाहीत. परिणामी ते बाजाराच्या गरजा लक्षात घेऊन त्यांची उत्पादने अपग्रेड करण्याच्या स्थितीत नाहीत. ते कमी दर्जाचे उत्पादन पेट आहेत आणि तेही जास्त खर्चात. म्हणून, चांगल्या सुसज्ज मोठ्या प्रमाणात युनिट्स च्या स्पर्धेत ते तुलनेने प्रतिकूल स्थितीत ठेवले जातात.

लघु उद्योगांच्या हिताचेरक्षण करण्यासाठी भारत सरकारने लघु उद्योग क्षेत्रात विशिष्ट उत्पादनासाठी काही वस्तू आशिक्षित केल्या आहेत. ट्रेडफेअर अथॉरिटी ऑफ इंडिया, स्टेट ट्रेडिंग कॉर्पोरेशन आणि नॅशनल स्मॉल इंडस्ट्रीज कॉर्पोरेशन या सारख्या विविध सरकारी संस्था लघु उद्योगांना देशांतर्गत आणि निर्यात बाजारात त्यांची उत्पादने विकण्यासाठी मदतीचा हात पुढे करत आहेत.

पायाभूतसुविधा:

पायाभूत सुविधांच्या पैलू चालू घुस्केलयुनिट्सच्या कामकाजावर विपरित परिणाम होतो. यागासभागात दळणवळण, दळणवळण, वीज आणि इतर सुविधांची अपुरी उपलब्धता आहे. उद्योजकांना वीज जोडणी मिळण्याची समस्या भेडसावत आहे आणि ते मिळवण्यात ते भाष्यवान असतानाही त्यांना अनिवारित दीर्घ वीज कपातीचा सामना करावा लागतो.

अपुरी आणि अयोग्य वाहतूक आणि दळणवळण नेटवर्क मुळे विविध युनिट्सचे काम करणे अधिक कठीण होईल. हे सर्व घटक या क्षेत्रांमध्ये कार्यरत असलेल्या उद्योगांचे प्रमाण, गुणवत्ता आणि उत्पादन वेळा पत्रकावर विपरित परिणाम करणार आहेत. अशाप्रकारे त्यांचे कार्य किफायतशीर आणि अन्ववहार्य होईल.

क्षमतेष्ववावापरान्तर्गतः

बहुतेक लहान-मोट्या युनिट्सपूर्ण क्षमते पेशा कमी काम करत आहेत किंवा क्षमतेचा बोनस कमी वापर होत आहे. मोट्या प्रमाणात युनिट्स दिवसाचे 24 तास म्हणजे प्रत्येकी 8 तासांच्या तीन शिफ्ट बऱ्या काम करत आहेत आणि अशा प्रकारे त्यांच्या वंत्रसामग्री आणि उपकरणांचा सर्वोत्तम वापर करत आहेत.

दुसरी कडे, लहान युनिट्स त्यांच्या स्थापित क्षमतेचा केवळ 40 ते 50 टक्के वापर करत आहेत. क्षमतांच्या वा एकूण कमी वापराला कारणीभूत असलेली विविध कारणे म्हणजे वित्त, कच्चा माल, वीज आणि त्यांच्या उत्पादनांसाठी अविकसित बाजार पेटेरील समस्या.

प्रकल्पनियोजनः

लघु उद्योजकां समोरील आणखी एक महत्वाची समस्या म्हणजे खराब प्रकल्प नियोजन. हे उद्योजक व्यवहार्यता अभ्यासाला म्हणजे तांत्रिक आणि आर्थिक अशा दोन्ही गोष्टींना फारसे महत्त्व देत नाहीत आणि केवळ ऊसाह आणि उत्पादाच्या भरत उद्योजकीय क्रियाकलापांमध्ये उतरतात.

ते त्यांचे उद्योग सुरू करण्यापूर्वी मागणी पैलू, विपणन समस्या आणि कच्च्या मालाचे स्रोत आणि जगदी योग्य पायाभूत सुविधांची उपलब्धता यांचा अभ्यास करण्याची त सटी घेत नाहीत. प्रकल्पाच्या तांत्रिक आणि आर्थिक व्यवहार्यतेच्या व्यतिरिक्त वा सर्व पैलूंचा समावेश करणारे प्रकल्प व्यवहार्यता विश्लेषण, योग्य वच दिलेले नाही.

अननुभवी आणि अपूर्ण दसापेवजवामुळे प्रचारात्मक औपचारिकतापूर्ण करण्यात नेहमीच विलंब होतो. लहान उद्योजक अनेकदा अवास्तव व्यवहार्यता अहवाल सादर करतात आणि अक्षम उद्योजकांना प्रकल्पाचे तपशील पूर्ण पणे समजत नाहीत.

शिवाय, मर्यादित आर्थिक स्रोतांमुळे ते प्रकल्प सल्लागारांच्या सेवांचा लाभ घेऊ शकत नाहीत. हा परिणाम खराब प्रकल्प नियोजन आणि अंमलबजावणी आहे. या लघुउद्योगांचे दोन्ही वेळचे हित आहे.

कुशलमनुष्यबळः

दुर्गम मागास भागात वसलेल्या छोट्या ट्रेडिंग युनिटला अनुकूल कामगारांच्या संदर्भात समस्या असू शकत नाही, परंतु कुशल कामगार तेथे उपलब्ध नाहीत. याचे कारण पहिले, कुशल कामगार या क्षेत्रात काम करण्यास तयार असू शकतात आणि दुसरे म्हणजे, या कामगारांनी मागितलेले वेतन आणि इतर सुविधा देणे एंटरप्रायझला परवडत नाही.

वाशियातीः

अनुपलब्धता वाशिवाय उद्योजकांना इतर विविध समस्यांना तोंड द्यावे लागते जसे की गैर हजेरी, उच्च कामगार

उलाढाल, संपन्न, या कामगारांशी संबंधित समस्यांमुळे उत्पादकता कमी होते, दर्जा खराब होतो, अपव्यय वाढतो आणि इतर ओन्सर हेड खर्चात वाढ होते आणि सेवटी प्रतिकूल परिणाम होतो. या लहान स्केल युनिट्सची नफा

व्यवस्थापकीय:

व्यवस्थापकीय अपुण्याही लहान युनिट्ससाठी आगळी एक गंभीर समस्या आहे. आधुनिक व्यवसायासाठी दृष्टी, ज्ञान, कौशल्य, योग्यता आणि संपूर्ण मनाची भक्ती आवश्यक आहे. कोणत्याही उपक्रमाच्या यशस्वी ते साठी उद्योजकाची क्षमता महत्वाची असते. उद्योजक हा एक मुख्य केंद्र आहे ज्याच्या भोवती संपूर्ण उपक्रम फिरतो.

उद्योजकांच्या व्यवस्थापकीय सक्षमतेच्या अभावामुळे अनेक लहान युनिट्स आगळी पडल्या आहेत. एखाद्या उद्योजकाला त्याचे व्यवस्थापकीय कौशल्य विकसित करण्यासाठी प्रशिक्षण आणि समुपदेश घेणे आवश्यक आहे, त्यामुळे उद्योजकांच्या समस्या वाढतील.

तपु उद्योजकांना निधी आणि सल्लागार सेवांसाठी संस्थात्मक एजन्सीवर जास्त अवलंबित्व, पत-यात्रेचा अभाव, शिक्षण, प्रशिक्षण, कमी नफा आणि निपणन आणि इतर समस्यांशी संबंधित असंख्य समस्यांना तोंड द्यावे लागते. या युनिट्सच्या एकूण कामकाजात सुधारणा करण्याच्या उद्देशाने भारत सरकारने विविध योजनांमूक केले आहेत.